

בארבעה דגלים בארבעה צדדים, שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה, ושלשה פונים מזרחה, והים עליהם. וכך הוא ודאי, שלשה שבטים לכל צד, לארבעה רוחות העולם, ושלשה שבטים לזרוע ימין, ושלשה שבטים לזרוע שמאל, ושלשה שבטים לירך ימין, ושלשה שבטים לירך שמאל, וגוף השכינה עליהם. זהו שכתוב והים עליהם.

מה הטעם שלשה שבטים לזרוע ושלשה שבטים לירך וכן לכל? אלא סוד הדבר - שלשה קשרים הם בזרוע ימין, ושלשה בשמאל, ושלשה בירך ימין, ושלשה קשרים בירך שמאל. נמצאו שנים עשר קשרים לארבעה צדדים, והגוף עליהם. נמצאו שנים עשר עם הגוף כמו שלמעלה. מנין לנו? שכתוב (בראשית מט) כל אלה שבטי ישראל שנים עשר, וזאת, משום שבה השתלם החשבון, כמו שנאמר והים עליהם מלמעלה.

שבעה עיני ה' (זכריה ז) - הם שבעה עיני העדה, שבעים סנהדרין. שערותיה, כמו שכתוב (במדבר ב) כל הפקודים למחנה יהודה מאת אלה וגו'. כל הפקודים למחנה ראובן, וכן לכלם.

ואם תאמר, במצרים בסליקו דיעקב מעלמא, יעקב מהעולם, שנמצאה שלמות באותה שעה, כל זה איפה הוא? ודאי שבעים נפשות היו, וכל אותם שהולידו בשבע עשרה שנים שאין להם חשבון, פכתוב (שמות א) ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, וכתוב (תהלים מ) עצמו משערות ראשי. אשרי חלקו של יעקב השלם, שהוא השתלם למעלה ולמטה.

בארבע סטריין, שלשה פונים צפונה ושלשה פונים ימה ושלשה פונים נגבה ושלשה פונים מזרחה והים עליהם. והכי הוא ודאי, תלת שבטין לכל סטר לארבע רוחי עלמא, ותלת שבטין לדרועא דימינא, ותלת שבטין לדרועא דשמאלא, ותלת שבטין לירכא ימינא, ותלת שבטין לירכא שמאלא, וגופא דשכינתא עלייהו. הדא הוא דכתיב, והים עליהם.

מאי טעמא תלת שבטין לדרועא, ותלת שבטין לירכא, וכן לכלא. אלא רזא דמלה, תלת קשרין אינון בדרועא ימינא, ותלת בשמאלא, ותלת בירכא ימינא, ותלת קשרין בירכא שמאלא, אשתפחו תריסר קשרין לארבע סטריין, וגופא עלייהו. אשתפחו תריסר עם גופא כגוונא דלעילא. מנא לן, דכתיב, כל אלה שבטי ישראל שנים עשר. וזאת, בגין דבה אשתלים חושפנא, כמה דאתמר והים עליהם מלמעלה.

שבעה עיני ה', (זכריה ז) אינון שבעה עיני העדה. שבעין סנהדרין. שערהא, כמה דכתיב, (במדבר כ) כל הפקודים למחנה יהודה מאת אלה וגו'. כל הפקודים למחנה ראובן, וכן לכלהו.

ואי תימא, במצרים בסליקו דיעקב מעלמא, דאשתפח שלימו בההיא שעתא, פולי האי אן הוא. ודאי שבעין נפשין הוו, וכל אינון דאולידו בשבע עשרה שנין, דלית לון חושפנא. כמה דכתיב (שמות א) ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד. וכתיב, (תהלים מ) עצמו משערות ראשי. זפאה חולקיה דיעקב שלימא, דהוא אשתלים לעילא ותתא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי הָכִי הוּא, אֲבָל בְּתַקוּנָא עֲלָאָה דִּיּוּבְלָא, הֵיךְ אֲשַׁתְּפַח פּוּלֵי הַאי. אָמַר לֵיהּ, אַרְיָא, פִּינּוּן דְּסִדְר רַגְלוּי לְמִיעָאֵל בְּכַרְמָא, מָאן אִיהוּ דְּעֵייל בְּהַדְיָה.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (אייוב כג) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וְנִפְּשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. הַאי תַּקוּנָא עֲלָאָה, הוּא כְּלָא חַד, לָא הוּי בֵּיה פִּירוּדָא כְּהַאי תַּתְּאָה, דְּהָא כְּתִיב, (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים. וְאַף עַל גַּב דְּאִית בֵּיה פִּירוּדָא, כַּד יִסְתַּפְּלוּן מְלִי, כְּלָא סֻלְקָא לְחַד.

אֲבָרַי הַאי תַּקוּנָא עֲלָאָה דִּיּוּבְלָא, קִיּוּמָא עַל תְּרִיסַר, כְּהַאי תַּתְּאָה. וְאַף עַל גַּב דְּאִיהוּ חַד, הַאי חַד אֲשֻׁלִּים לְכָל סֵטֶר, בְּהַאי סֵטֶר, וּבְהַאי סֵטֶר. אֵינּוּן שֵׁית סֵטְרִין עֲלָאִין תְּרִיסַר הוּוּ. דְּכָל חַד אוֹזְיָף לְחַבְרִיָּה, וְאִתְּפַלִּיל מְנִיָּה, וְאִשְׁתַּפְּחוּ תְּרִיסַר, וְגוּפָא, וְכֻלָּא קִיּוּמָא עַל תְּרִיסַר. מָאן גּוּפָא, דָּא יַעֲקֹב, וְהָא אֲתַמָּר, אֲלָא רִישָׁא וְגוּפָא בְּחַד קִיּוּמֵי.

תּוּ תְּרִיסַר, תְּלַת קְשָׁרִין דְּדְרוּעָא יְמִינָא חֲסִיד חֲסָדִים. תְּלַת קְשָׁרִין דְּדְרוּעָא שְׂמַאלָא גְבוּרָה גְבוּרוֹת. תְּלַת קְשָׁרִין בִּירְכָא יְמִינָא, נְצִ"ח נְצָחִים. תְּלַת קְשָׁרִין בִּירְכָא שְׂמַאלָא, הו"ד וְהוֹדוֹת. הָא תְּרִיסַר. וְגוּפָא קִיּוּמָא עֲלִיָּהוּ הָא תְּלִיסַר. תּוּ, בְּתַלְיִסַר מְכִילָן אוּרִייתָא אֲתַפְּרֵשׁ, וְכֻלָּא חַד, מְעִילָא לְתַתָּא בִּיחודָא, עַד הֵהוּא אֲתַר דְּקִיּוּמָא עַל פִּירוּדָא.

שְׁבַעָה עֵינִין עֲלָאִין, אֲלִין דְּכְתִיב, (זכריה ד) עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטִים דְּכוּרִין, דְּהָא אֲתַר דְּדְכוּרָא אִיהוּ. הָכָא (דברי הימים ב טז) עֵינֵי ה' מְשׁוּטְטוֹת, בְּתַקוּנֵי שְׂכִינְתָא לְתַתָּא, אֲתַר דְּנִיבְקָא (והר חדש ל"ג ק"מא). שְׁבַעָה עֵינִין

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כִּף הוּא, אֲבָל בְּתַקוּן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַיּוּבֵל אֵיךְ נִמְצָא כָּל זֶה? אָמַר לוֹ, אַרְיָה, פִּינּוּן שֶׁסִּדְר רַגְלוּי לְהַכְנִס לְכָרֶם, מִיְהוּ שִׁיכְנִס עִמּוֹ?

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (אייוב כג) וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וְנִפְּשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. זֶה תַּקוּן הַעֲלִיּוֹן הַזֶּה, הוּא הַכֵּל אֶחָד, לֹא הֵיךְ בּוֹ פְּרוּד פְּתַחְתּוֹן הַזֶּה, שֶׁהָרִי כְּתוּב (בראשית ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים. וְאַף עַל גַּב שִׁישׁ בּוֹ פְּרוּד, כְּשִׁיבְנוּנוּ כַּדְּבָרִים, הַכֵּל עוֹלָה לְאֶחָד.

אֲבָרַי תַּקוּן הַיּוּבֵל הַזֶּה עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר, כְּמוֹ הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא אֶחָד, הָאֶחָד הַזֶּה מְשָׁלִים לְכָל צַד, בְּצַד זֶה וּבְצַד זֶה. אוֹתָם שֶׁשָּׂה צְדָדִים עֲלִיוֹנִים הֵם שְׁנַיִם עֶשֶׂר, שֶׁכָּל אֶחָד מֵלֹה לְחַבְרוֹ וְנִכְלָל מִמֶּנּוּ, וְנִמְצָאוּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר, וְהַגּוּף וְהַכֵּל עוֹמֵד עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר. מִי הַגּוּף? זֶה יַעֲקֹב, וְהָרִי נִתְבָּאֵר, אֲלָא רֵאשׁ וְגוּף בְּאֶחָד עוֹמְדִים.

עוֹד שְׁנַיִם עֶשֶׂר - שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים שֶׁל זְרוּעַ יְמִין, חֲסִיד חֲסָדִים. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים שֶׁל זְרוּעַ שְׂמַאל, גְּבוּרָה גְבוּרוֹת. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים בִּירֵךְ יְמִין, נְצִ"ח נְצָחִים. שְׁלֹשָׁה קְשָׁרִים בִּירֵךְ שְׂמַאל, הו"ד וְהוֹדוֹת - הָרִי שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וְהַגּוּף עוֹמֵד עֲלֵיהֶם - הָרִי שְׁלֹשָׁה עֶשֶׂר. עוֹד, בְּשִׁלְשׁ עֶשְׂרֵה מִדוֹת הַתּוֹרָה מִתְּפַרְשֶׁת, וְהַכֵּל אֶחָד, מְלַמְעֵלָה לְמַטֵּה בִּיחוד, עַד אוֹתוֹ מְקוּם שְׁעוֹמֵד עַל פְּרוּד.

שְׁבַעָה עֵינִים עֲלִיוֹנִים, אֲלָה שְׁפָתוֹב (זכריה ד) עֵינֵי ה' הִמָּה מְשׁוּטְטִים, זְכָרִים, שֶׁהָרִי זֶהוּ מְקוּם שֶׁל זְכָר הוּא. כָּאֵן עֵינֵי ה' מְשׁוּטְטוֹת, בְּתַקוּן הַשְּׂכִינָה לְמַטֵּה, מְקוּם שֶׁל הַנְּקִבָה (עומדת). שְׁבַע עֵינִים עֲלִיוֹנוֹת כְּנֻגַד זֶה